

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 4, Sayı:14, Haziran 2018, s. 314-323

Dr. Ekin DEVECİ

Selçuk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, ekindeveci1980@gmail.com

SHOK-1'İN GRAFİTİ UYGULAMALARININ X-IŞINI VE ANATOMİ İLİŞKİSİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

İnsan anatomisinin eşsiz yapısının duvar resimlerine tasvir edilmesinde mağara duvarları bir uzam olarak kullanılmıştır. İlk anatomik çizimlerin yapıldığı bu resimlerde insan bedeninin mekanik yapısı çözülmeye ve sorgulanmaya başlanmıştır. Anatomi bilimi de insan bedeninin mekaniğinin çözülmesini amaçlayan kadavra çalışmaları ve bu girişimleri destekleyen teknik ve sanatsal çizimlerin ışığında ortaya çıkmıştır. Anatomi, tıp biliminin olduğu kadar sanatın da en temel yapısının bir parçası ve açılımı olmuştur. X ışınlarının keşfedilmesi ile insan vücudunun gizemli merak uyandıran içyapısı daha görünür bir hal almıştır. Anatomi bilimi de bu keşfin ardından beden yolculuğunda daha doğru ve ilerlemeci adımlar atmıştır. Tıp biliminin en önemli gelişmelerinden biri olan x ışınlarının keşfi birçok hastalığın tedavisinin ve teşhisinin gerçekleşmesinde röntgen görüntüleme yönteminin kullanılmasını sağlamıştır. Röntgen görüntüleme yöntemi tıp alanında çok kullanılan bir teknik olmasının yanı sıra özellikle günümüz sanat uygulamalarında da sanatçıların sanatsal anlatılarını farklılaştırmak ve güçlendirmek için kullandıkları bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sanat uygulamaları arasında fotoğraf, resim ve grafiti sanatı gibi alanları sıralayabiliriz. Gerçekleştireceğimiz bu çalışmada sanat ve tıp disiplinlerinin ortak dili olan anatomik çizimleri kullanan ve bunları x ışının görüntüleme yöntemi olan röntgen efektlerini kullanan ve şehir duvarlarını sanatsal çizimlerinin uzamı olarak kullanan Shok-1 takma isimli grafiti sanatçısını ele alacağız. Kendine has boya kullanımı ve tekniği ile duvar çalışmaları olan sanatçının işlerini incelerken tıbbi görüntüleme tekniklerinin sanat uygulamalarında ne denli farklı olanaklar yaratabileceği üzerinde duracağız.

Anahtar Kelimeler: Grafiti, Shok-1, x-ray, anatomi

EVALUATION OF SHOK-1'S GRAPHITE APPLICATIONS WITHIN THE X-RAY AND ANATOMY RELATION

Abstract

Cave walls were used as a space in depicting the unique structure of human anatomy in the form of murals. In these murals, where the first anatomical drawings were made, mechanical structure of human body started to be solved and questioned. The science of anatomy emerged in light of the cadaver works that aim to solve the mechanics of human body and the technical and artistic drawings that support these attempts. Anatomy has been a part of the most fundamental structure of arts as much as the science of medicine. Discovery of X rays have rendered the internal structure of mysterious human body that arouses curiosity more visible. The science of anatomy has also taken more accurate and progressive steps in the body's journey following this discovery. One of the most important developments of the science of medicine, discovery of x rays, has enabled usage of roentgen monitoring method in treatment and diagnosis of many diseases. In addition to being a commonly-used technique in the field of medicine, it is also a means used by artists to diversify and strengthen their artistic narrations. Photography, painting, and graffiti can be listed among these art applications. In this study to be conducted, we will handle a graffiti artist with the nick name Shok-1, who uses anatomical drawings, which is the common language of arts and medicine disciplines, uses effects of roentgen, which is the monitoring method of x ray, and uses city walls as the space of artistic drawings. We will dwell on the different opportunities that medical monitoring techniques can create in artistic art applications while studying the works of the artist who works on walls with unique paint usage and technique.

Keywords: Graffiti, Shok-1, x-ray, anatomy

GİRİŞ

İlkel insanın barınmasının ve korunmasının ilk yapısı duvar olmuştur. Önceleri doğal ortamının bir parçası olan mağara duvarları arasına sığınan insan sonraları ihtiyaçları ve inançları doğrultusunda kendi duvarlarını inşa etmiştir. Kendini güvende hissettiği bu yapı içinde daha kolay hayatta kalabilmiş ısınma ve güvenlik problemleri ile arasına bir engel koyabilmiştir. İlk başlarda belirtilen bu işlevselliğin aracı olan duvar yapısı sonraları insanoğlunun ilk kayıtlarını tuttuğu bir yüzey haline dönüşmüştür. Yeni işlevi ile duvar ilk görsel ifadelerin, çizimlerin uzamı, anatomik çizimlerin yapıldığı, görsel kayıtların tutulduğu bir yer olarak ilkel zamanların en sihirli gücün ve sanatsal gizemin oluşturulduğu bir mekan olmuştur.

İletişim ve bir bezeme aracı olan sanat güzelliğın dışı vurumu, insanoğlunun etrafını güzelleştirme çabasının bir faaliyeti ile gerçekleştirdiği gizemli, şaşırtıcı ve etkileyici olan her türlü etkinliği kapsar. İlkel toplumlar için sanat biraz büyü birazda sihir barındırıyordu. İlkel insanın ilk sanat eseri ürünlerini mağara duvarlarına yapma çabası aslında ilginçti. Taşın dayaa-

nıklı yapısını bilen insan, onu ilk önce korunmak için kullanmış ve arkasından kalıcılığını artırmak için ilk sanatsal ifadelerini yine onun üzerine kazıdı. Böylece gelecek nesillere aktarılan mesajlar, bilgiler, kayıtlar bir nevi ilk bilimsel kayıtlar bu mekanlar üzerine yapıyordu. İlkel sanatın ilk uygulama yüzeyi olan duvar yapısı daha sonraları doğal olmayan duvarların inşası ile başkalaştı. Kendi sivil ve dini mimarisini yapan insanoğlu yine onun güçlü yapısını kullanarak daha gelişmiş bir sanat anlayışı ile freskler yapmaya başladı. Freskler dini mimarinin sağlamlığı ile resimsel ifadelerin kalıcı yapısının ortak noktasında birleşmişti. Günümüz sanatında da bir uzam olarak kullanılan iç mekan duvarları ve modern dünyanın sokak yapısının duvarları sanatsal ifadelerin bir yüzeyi olarak kullanılmaktadır.

Mağara duvarlarına çizilen resimler bir taraftan da dünya üzerinde çizilen ilk anatomik çalışmalar olarak değerlendirilebilir. İlkel çağlardan günümüze kadar gelen bu görsel ifadeler insan ve hayvan anatomisini araştırmaya ve öğrenmeye yönelik ilk çabalarıdır. Bedenin mekanik yapısını duyulan merak zamanla anatomi biliminin doğmasını sağladı. Ayrıca anatomi bilimi sanatsal anlatı gücünün her zaman yukarıya taşıdığı bir olgu olarak gelişimini sürdürdü.

Herophilos ile anatomi daha bilimsel özellikler taşımaya başlamıştır. Kadavralar üzerinde inceleme yapılmasının yasak olmadığı dönemlerde sinir sisteminin, beyindeki karnikülleri inceleyen Herophilos'un tıp alanındaki betimlemelerini İÖ 1. yüzyıldan kalma Roma duvar resimlerinde görmek mümkündür (Tıp ve Sanat, 2002: 8). Orta Çağ'a bakıldığında ise bilim adamlarının kısıtlanması tıbbi gelişmelerde İslam ülkelerinin tıp alanında ağır basmasına neden olmuştur. Bu dönemde ele alabileceğimiz isimlerden birisi Ebu'l -Ali el-Hüseyin b. Abdullah İbn Sina'dır. İbn-i Sina'nın tıp alanındaki araştırmaları doğruluğu ve orijinalliği sayesinde Doğu ve Batı hekimliğine uzun yıllar damgasını vurmuştur. En önemli eseri "*el-Kanun fi't-Tıbbi*" dir. İçeriğinde fizyoloji, hıfzısıhha, tedavi ve farmakoloji gibi kısımlar bulunan kitap tam anlamıyla bir tıp ansiklopedisi niteliğindedir. Bu eser beş kitaptan oluşmaktadır. Üçüncü kitap anatomik çizimlerin yol gösterdiği bütün hastalık türlerini ayrıntılı bir şekilde incelemektedir. (Doksat, 2002: 57-60). Bu içeriği sayesinde anatomi biliminin sanatsal gelişiminin önemli bir yerindedir.

Anatomi bedeninin iç ve dış yapısını inceleyen bir bilim olarak sanatın ve tıbbın iç içe olduğu bir noktadadır. Anatomik çalışmaların içinde gövdenin keşfine yapılan en önemli çalışmalar bir Rönesans sanatçısı olan Leonardo da Vinci'nin çalışmalarıdır. Vinci bu yeniden doğuşların yaşandığı dönemde yaptığı cesur girişimleri ile on kadar kadavra üzerinde anatomik çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Rönesans'tan Aydınlanma çağına geçilen sancılı ve ağır bedellerin ödendiği bir ortamda Leonardo da Vinci bilimsel ve sanatsal çalışmaları ile öncü bir insan olmuştur. Batur (2006: 62-63)'ya göre, Leonardo bir mimar anlayışı ile bedene yaklaşmış, onu katman katman işlemiştir. İşlevsel yapıdaki mekanik beden çözülmesinde birçok aşamayı gerçekleştirmiştir. İnsanın bedenine tıpkı bir makine gibi yaklaşan sanatçı bir anatomi çizeridir ve doğru çizimin yanında estetik kaygılardan uzaktır.

Tıp uygulamalarında yeni bir açılımın başlaması hekim ve anatomi uzmanı Andreas Vesalius'un insan vücudunu ayrıntılı çizmesi ile gerçekleşir. Yaptığı diseksiyonlarla anatomiye kadavralardan öğrenen Vesalius, kendi çizimlerinin yer aldığı ilk kapsamlı anatomi kitabını

yazar. “*De humani corporis fabrica libri septem*” kısacası “*fabrica*” olarak bilinen bu anatomi kitabının basımıyla modern tıbbın başladığı kabul edilir. Kitabın içeriğinde daha önceki anatomik çizimlerden çok farklı ve doğru betimlemeler ile yeni bir anatomi dili kullanılmıştır (Tıp ve Sanat, 2002:8). Resimleri ve metinleri ile yedi ayrı bölümden oluşan bu kitap iki bin yıllık boş ver karanlık inançların sonunu hazırlamıştır. İnsan bedeninin gizemli yapısı eti, kemiği ve sinirleri ile artık gerçek yapısıyla sunulmuştur. Bu başarının genç sahibi daha 28 yaşında tarihteki öncü insanların arasına girmiştir (Hogarth, 1999: 10).

Anatomi biliminin estetik endişe ile ele alınışı Jacques Gautier d’Agoty ile başlamıştır. D’Agoty’nin çizimleri anatomi ressamlığına yeni bir anlayış getirmiştir. O figürlerini güzel sanatlara özgü yumuşak geçiş teknikleri ile ele alınmıştır. Bu çizim tekniği ile çizimlerin kabul edilebilirliği daha kolay olmuş, İnsan vücudunun tüm gerçekliği ile yansıtıldığı, rahatsız edici içyapısının yanında, bedeninin estetik yapısı ustaca bir arada sunulmuştur (Batur, 2006: 62-63).

Günümüz sanat uygulamalarında her dönemde olduğu gibi tıbbi gelişmelerden bir anlatı aracı olarak yararlanmıştır. Bu sanat alanları arasında resim, fotoğraf, grafiti gibi alanlar sayılabilir. İnsan bedeninin her türlü anatomik çizimi en ince detayları ve gizemli mekanik yapısı bilim adamları kadar sanatçıların da ilgisini çekmiştir. İlk başlarda tıbbi alandaki gelişmelere çizimleri ile bir yardımcı konumunda olan sanatçılar daha sonraları sanatsal yaratım süreçlerinin bir parçası ve ifade aracı olarak tıbbi çizimleri ve gelişmeleri kullanmaya başlamışlardır. Bu tıbbi keşiflerden en önemlileri arsında x-ışınının icadını gösterebiliriz. İnsan bedeninin içinden geçebilen x-ışını bir tür elektromanyetik ışındır. İnsan bedeninin içyapısının gizemi insan merakını her zaman kendine çekmiştir. Vücudun görünmeyen kısımlarını görüntülemek için artık o beden ölmesi gerek kalmamıştır. Bu ışınlar ilk başlarda tıbbi rahatsızlıkları tespit için kullanılmakta ise de günümüz sanat uygulamalarında bir anlatım ve ifade biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

X-ışınları büyük bir keşifti ve ilk Nobel ödülleri başlangıcı olan 1901 yılındaki ilk ödülün Roentgen’e ilk Nobel Fizik Ödülünün verilmesini sağlamıştı. X-ışınları Wilhelm’in keşfinden öncede doğada yer almaktaydı. O x-ray için bir uygulama alanı olan radyografiyi geliştirmişti. Bu teknik sayesinde x-ışınları ile fotoğraf çekmişti. 1895’li yıllarda fizik profesörü olan Roentgen katod ışınları görüngüsünü araştırıyordu. Aynı yılın kasım ayında Profesör üzerine floresan bulaşmış bir parça kağıdın üzerinde başka kalın bir karton olmasına rağmen ışığı hala yansıttığını fark etmesi hatta başka bir mekana götürdüğünde bile kimyasalın ışımaya devam ettiğini görmesi ile yeni bir ışın keşfettiğini anlamıştı. Bu ışınlar x yani bilinmeyen ışınlar adını veren Roentgen deneylerine devam ettikçe bu ışınların katı cisimlerden geçtiğini ve bir levha üzerinde x-ışını kaynağı arasına konulan her nesnenin imgesinin yakalanabildiğini fark etti. Yaklaşık bir ay sonrada ilk kez bu ışınları canlılar üzerinde denedi. Roentgen eşinin evlilik yüzüğü taktığı elini röntgenleyerek radyografik görselini elde etti (*Görsel 1*). Bütün bu çalışmalarına bilimsel olarak 28 Aralık 1895 yılında “*Yeni Tür Işınlar Üzerine*” başlıklı makalesinde yer verdi (Harrison, 2006: 196).

Görsel 1 Bayan Wilhelm Roentgen'in eli: ilk X-ray görüntüsü, 1895

https://www.nlm.nih.gov/dreamanatomy/da_g_Z-1.html (Erişim tarihi: 14.04. 2018)

X-ışınları hastalıkların tanısı ve kanser tedavileri olmak üzere tıpta iki yerde kullanılmaya başlanmıştır. Wilhelm Conrad Röntgen keşfini ilerleyen yıllarda doktorlar kemik bozukluklarını saptamak için kullanmaya başladılar. 1897 yılında Waltor Cannon Harvard'da bizmut eriği içeren bir hayvanın bağırsağının x-ışınları yardımıyla röntgen görüntüsünün elde edilebileceğini fark etti. Bu yeni durum insanın iç organlarının radyografik görüntüsünün elde edilebileceğini gösterdi. 1950'li yıllara gelindiğinde radyoloji sayesinde hastalıkların tanısı ve tedavisinde önemli birçok adım atıldı. Özellikle kanser hastalıklarının tedavisinde kullanılan bu ışınlar 20. yüzyılda gelişen ve yayılan ışın tedavisi yönteminin etkili olmasını sağladı (Akdağ ve Erdem, 2009: 119).

Geleneksel olarak, X-ışınları analitik çözümler ve teşhis amaçlı kullanılmaktadır. Bunu yaparken canlı bedenlerde kullanılan X-ray ışınları taraması daha sonra cansız maddeleri de görüntülemeye başlamıştır. Radyografik tarama, radyasyona duyarlı bir yüzeyin görüntüsünü elde etmenin ötesinde insan bedeninin gizli ve derin katmanlarına nüfuz eden ışınları kullanılarak elde edilen bir görüntüleme yöntemidir. Standart dışı görünür ışığın ötesinde x ışını enerji formunu ortaya çıkarmak ve neyin farklı, şeffaf bir yönünü yakalamak için opak bir maddenin algılanmasını sağlar (Fell, 2014: 58).

Sanatta tarama teknikleri sanat eserlerinin yaşını belirlemek için müzeler tarafından uygulanmıştır. Ayrıca sanat eserlerini tanımlamak ve süreçleri tanımlamak, onarım ve koruma yapmak için kullanılırdı. X ray taraması teşhisi olanakları eski eserlerin malzeme katmanlarını, onunla etkileşim içinde olan gizli bir dünyayı ortaya çıkarmak için başvurulan bir yöntemdi (Fell, 2014: 58).

Sanat uygulamalarında x ışınlarının görüntüleme olanakları özellikle günümüz sanatçılarının üretken ve yaratıcı süreçlerinin bir teknolojisi olarak karşımıza çıkar. Bu noktada Radyoloji ve grafiti sanatının ilişkisini görebiliriz. (Marinković vd, 2012:1). Bu ilişki doğrultusunda

grafiti sanatçısı Shok-1 'nın anatomi estetiği ile ele aldığı x-ışınılı görüntülü duvar resimleri çalışmalarımızın şekillenmesinde rol alacaktır.

SHOK-1'İN AEROSAL RÖNTGENLERİ

Günümüz şehirlerini, metropollerin sokaklarını ve caddelerini kullanan grafiti uygulaması daha önceleri kamusal alanlara yazılan sloganlar olarak ortaya çıkmıştır. 1980'lerde modern şehir sanatı algısıyla yapılan büyük boyutta, renkli görsel kaligrafik İllüstrasyonlara dönüşen grafiti, popüler kültür ve animasyonlardan beslenmiştir. Başta New York olmak üzere dünyanın önemli büyük metropollerinde benzersiz sosyal ve estetik kültürünün ortaya çıkmasına olanak vermiştir. Kısa ömürlü ve yasa dışı çizimler yapmak isteyen bir anlayışı tetikleyen bu tepkisel sanat uygulaması 1990'lardan sonra post-grafiti sokak sanatı estetiği algısına dönüştü (Farthing, 2014: 552).

Dünyanın neredeyse bütün sokaklarında her an ansızın bir şekilde karşılaşılabileceğimiz grafiti uygulamaları ifade gücünü sokakların kültürel ve yaşamsal özünden aldığı için onu dört duvar arasına sıkıştırmak pek mümkün değildir. Artık çok tanıdık olduğumuz bu sanatsal ifade biçimi yer altı kültürünü geride bırakmış sadece Vandalizm olamayan küresel bir sanat akımı olarak izleyicinin beğenisine sunuluyor. Sadece izleyenlerin değil modern dünyanın galerilerini, koleksiyonerlerini ve müzelerini de cezp ediyor. Her geçen gün önem kazanmaya başlamasına rağmen sokak sanatı bazıları tarafından hala vandal bir hareket olarak değerlendirilmektedir. Fakat özellikle sosyal medya aracılığı ile popülerliğini artıran sokak sanatı uygulamaları toplumlar tarafından benimsenmektedir. Toplumun bu ilgisini gören galeriler ve yayın kuruluşları bu sokak tarzını artık Çağdaş Kent Sanatı olarak kabul etmektedirler. (Ayrıl, 2014:9-16).

Paradoksal bir biçimde suç olduğu kabul edilen grafiti her türlü karşı koymaya ve engellemelere rağmen varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Bir yaramazlık olarak tanımlanan bu eylemsel sanat ifadesi kendi koşulları ile sanatı, tarihsel bir aşinalığın dışında kendi biçimsel estetik yapısını tanımlamaya çalışmaktadır. Yaratıcı karşıt bir kültür, aslında bir suç olan sokak sanatı mesajını halka direkt olarak aktarmak için sokakları kullanır (Mare, 2014:39). Böylece sanatçı ve izleyici arasına başka hiçbir aracı, kuruluş veya bir kurum sokulmamış olur.

Bu sanat alanının uygulayıcılarından Shok-1 takma ismi ile bilinen İngiliz sanatçının duvarlar üzerine uyguladığı çalışmaları incelendiğinde x-ışınları görüntüsünün farklı yorumları görülebilir. Sanatçı kimya alanında eğitim almıştır. Dünyanın çeşitli bölgelerinde uygulamalarına rastlanabilir. İşlerini 21. yüzyıl yaşamının parlaklığı ile ele alırken patolojik bir yapıda boyayan sanatçı sokağın ve bilimin bir sentezini sunar izleyiciye. Karanlıkta narin ayrıntılar ve ince desenlerle x-ray görüntüsünü yakalamayı hedefleyen sanatçı çalışmalarını gerçekleştiren şablonlar veya ön çizimler kullanmamaktadır. Ayrıca sanatçı 80'li yılların ilk zamanlarında öne çıkan Amerikan Sokak, kültür ve sanatlarının Avrupa'da ilk uygulayıcıları arasında yer alır (Sanal 1, 2018).

Shok-1 yaptığı çalışmalarda insan vücudunun birçok anatomik ögesini kullanarak ya da parlak X ışını kompozisyonlarını ayırarak sayısız melez kreasyonlarını dönüştürüp yaratmaya çalışmaktadır. "Elvis" adlı bu çalışmasında Elvis'in pelvis kemiğini x-ray tasviri ile sunmaktadır (Görsel 2).

Görsel 2 Shok-1, Elvis, Truman Bira Fabrikası Hanbury Caddesi Londra

<https://londoncallingblog.net/2017/02/07/new-shok-1-street-art-elvis-in-brick-lane/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)

Aerosol X-ışını sanatının öncüsü Shok-1, "Dark Magic" başlıklı bu bağımsız duvar resmiyle Paris'te gerçekten eşsiz bir boyama gerçekleştirmiştir. İngiliz sanatçı, gölge kukla hayvanının klasik pençesini, gölgenin yerine bir tavşan röntgenini boyayarak ifade etmiştir. Parçada belki de beklenmedik bir fırça ve mürekkep ortamı oluşturup dramatik kontrastlıklar yaratmıştır. 30 yılı aşkın bir süredir devam eden bir kariyerinde birçok stil ve yöntem denemeye ve ustalaşmaya karar veren sanatçı, daha zengin bir sanat eseri yaratmak için onun arka planını bu büyümlü x-ışını görüntüsünde boyamıştır. Bütün çalışmalarında olduğu gibi, bu işinde kavramsal derinliği ve teknik virtüözlüğü ortaya koymuştur. "Sanırım son noktada sanat, bilim ve sihir aynı şeydir" diyen sanatçı, daha sonraki sanatsal eylemlerini belirtmekleedir. Büyümlü boyama tarzı ile gerçekleştirdiği bu duvar boyaması, Paris şehrinin kalbindeki Ecole Saint Maur tarafında yer almaktadır (Sanal 2, 2018). (Görsel 3)

Görsel 3 Shok-1, Dark Magic, Passage Hebrard, Paris

<http://instagramfite.com/shok-1-in-paris-dark-magic/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)

Londralı sanatçı Shok-1 bu çalışmasını Shoreditch'te tamamlamıştır. Master Peace adlı bu yapıtını, Birleşik Krallık'ın referandumundan kaynaklanan düşmanlıklara bir tepki olarak boyamıştır. Sokak ve bilimin harika bir karışımı olan resimleri son derece detaylıdır. Eserlerinde, kültürün bir kişinin anatomisinin bir parçası haline geldiğini ve kendi kültürünün bir anatomisine sahip olarak kültürü nasıl görselleştirdiğini gözlemleyebiliriz. Koyu güzel ve ince ayrıntılarla ince detaylarla dolu olan x-ışınları, bir ressamın deneyebileceği en zor konulardan biridir. Shok-1, en modern serbest tekniklere öncülük etmiştir, karmaşık yarı saydam etkileri oluşturmak için kimya eğitiminden de faydalanarak kendi özgün tarzını oluşturmuştur (Sanal 3, 2018). El anatomisini şablon ve çizimlerden yararlanmadan gerçekleştirmiştir. Kemik yapısını oluşturmak için x-ışını görüntüsünde elin hareketli formunu transparan bir yapıda mavi zemin üzerine beyaz sprey boya püskürterek yapmıştır. (Görsel 4)

Görsel 4 Shok-1, Master Peace, Londra

<http://instagrafite.com/master-peace-by-shok-1-in-london/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)

SONUÇ

Günümüzde bir sanat dalı olarak geçerliliğini her geçen gün artıran grafiti izleyicisine en kısa ve kolay bir şekilde ulaşabilen bir sanat uygulamasıdır. Boyanın sınırsız olanaklarından yararlanarak kendine uzamı olarak duvarı seçmiştir. Şehirlerin sokakları grafiti uygulayıcılarının illegal olmasına rağmen kendileri ifade ettikleri yerler olmuştur. Bir aracıya ihtiyaç duymadan direkt olarak en sıradan insana bile ulaşabilen grafiti günümüz popüler sanatlarından birisidir. Estetik görünümünün yanı sıra farklı uygulamalar ile zaman içinde birçok şehrin simgesi haline gelen grafitiler sanatın dinamik yapısının bir temsili olarak en yakınımızda hemen kapımızın dışında sokaklarda kendine yer bulmaktadır.

Grafiti uygulamaları ile incelediğimiz Shok-1 takma isimli sanatçının uygulamalarına günümüzde birçok metropolde karşılaşılabilmekteyiz. Onu bu kadar popüler ve farklı yapan bilimle harmanladığı tekniğidir. Shok-1'in büyüleyici anatomi çizimleri sokak sanatının doğal protest yapısı ile birleşerek sosyal olaylar için mesajlarını iletmektedir. Uygulamalarının yaparken de doğanın en gizemli olaylarından biri olan x-ışınlarından faydalanmaktadır. Doğru bir anatomi çizimi için şart olan x ışınları görüntüleri sanatçının ustalıkla kullandığı bir yöntemdir. Bu noktada diyebiliriz ki Shok-1'in grafiti uygulamaları günümüz sanatında dikkat çeken bilimi ve sanatı birleştiren bir anatomist ustalığında çizilmiş ve boyanmıştır.

KAYNAKLAR

- Akdağ, N. Erdem, T. Dünyayı Değiştiren Buluşlar. İstanbul: Yeşil Elma Yayıncılık, 2009
- Ayral, R. "Duvarın Dili Grafiti/Sokak Sanatı" Pera Müzesi Sergi Katalog Yazısı, İstanbul, 2014
- Batur, E. Anatomi, Estetik, Ahlak Bir Kuşbakışı Okuma Denemesi, P Dünya Sanatı Dergisi Sağlık ve Sanat, Sayı: 42, İstanbul, Güz 2006
- Doksat, M. K. Hekimlerin Piri ve Hükümdarı İbn-i Sina, P Dünya Sanatı Dergisi Tıp ve Sanat, Sayı: 27, İstanbul, Güz 2002
- Harrison. I. National Geographic Büyük Buluşlar. İstanbul: Doğu Grubu İletişim Yayıncılık ve Ticaret AŞ, 2006
- Hogarath, B. Sanatsal Anatomi. İstanbul: Engin Yayıncılık, 1999
- Farthing, S. Sanatın Tüm Öyküsü. İstanbul: Hayalperest Yayınevi, 2014
- Fell. F. 2014. Beyond My Skin: Medical Scanning and Imaging Technologies and the Spectral Interior of Ceramic Sculpture. Studio Research Issue #2 July. 57-65
- Mare. C. Sanat Tarihini Yeniden Düzenlemek. Pera Müzesi Sergi Katalog Yazısı, İstanbul, 2014
- Marinkovic. S. Stosic-Opincal. T. Tomic. O. (2012). Article in American Journal of Roentgenology: Radiology and Fine Art, 199, p. 1-3. DOI: 10.2214/AJR.11.7934
- P Dünya Sanatı Dergisi "Tıp ve Sanat", Sayı: 27, İstanbul, Güz 2002

SANAL KAYNAKÇA

- Sanal 1** <https://londoncallingblog.net/2017/02/07/new-shok-1-street-art-elvis-in-brick-lane/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)
- Sanal 2** <http://instagramite.com/shok-1-in-paris-dark-magic/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)
- Sanal 3** <http://instagramite.com/master-peace-by-shok-1-in-london/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)

GÖRSEL KAYNAKLAR

- Görsel 1** https://www.nlm.nih.gov/dreamanatomy/da_g_Z-1.html (Erişim tarihi: 14.04. 2018)
- Görsel 2** Shok-1, Elvis, Truman Bira Fabrikası Hanbury Caddesi Londra <https://londoncallingblog.net/2017/02/07/new-shok-1-street-art-elvis-in-brick-lane/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)
- Görsel 3** Shok-1, Karanlık Büyü, Passage Hebrard, Paris <http://instagramite.com/shok-1-in-paris-dark-magic/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)
- Görsel 4** Shok-1, Baş Yapıt, Londra <http://instagramite.com/master-peace-by-shok-1-in-london/> (Erişim Tarihi: 21.04.2018)